

Møte tirsdag den 1. mars kl. 10.27

President: **B e r i t B r ø r b y**

D a g s o r d e n (nr. 20):

1. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Øystein Hedstrøm og Odd Roger Enoksen om lov om endring i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak (Innst. O. nr. 52 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:25 (2004-2005))
2. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om oppheving av lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen (Innst. O. nr. 49 (2004-2005), jf. Ot.prp. nr. 27 (2004-2005))
3. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Odelstingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten foreslår Sigvald Oppebøen Hansen. – Andre forslag foreligger ikke, og Sigvald Oppebøen Hansen anses enstemmig valgt som settepresident for Odelstingets møte i dag.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Øystein Hedstrøm og Odd Roger Enoksen om lov om endring i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak (Innst. O. nr. 52 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:25 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver gruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Første taler er Ivar Kristiansen, som får ordet i stedet for sakens ordfører, som er medlem av Lagtinget.

Ivar Kristiansen (H) [10:28:54]: Æres den som æres bør, og det er jo den opprinnelige saksordføreren, som dessverre ikke har anledning til å være til stede under dagens debatt.

Dette er jo en litt spesiell sak, som i bunn og grunn handler om Statkraft. I realiteten handler den om statlige foretak og hvem som skal gis anledning til å bestemme utbyttesatsene slike selskaper til enhver tid registrerer og bokfører som overskudd. Jeg er litt overrasket over den vendingen denne saken har tatt, og at det ender opp i et Dokument nr. 8-forslag på den måten som dette gjør. Jeg er ikke sikker på at forslagsstillerne på noe sett og vis kan sies å tjene selskapets interesse, for de skaper faktisk en debatt om hvorvidt det norske storting steller dårlig med Statkraft. Det er det ene. Det andre er at man gjerne kan si at både opposisjon og posisjon har vært med på å anviser retningslinjer for utbyttensnivå i statlige foretak. Imidlertid ble dette vedtaket foreslått opphevet i forbindelse med St.prp. nr. 1 for 2004-2005. Med andre ord: Det tidligere vedtaket om 50 pst. utbytte er opphevet.

Men det må, og etter min oppfatning bør, være sånn – og det trodde jeg faktisk var en slags gammel sosialdemokratisk tanke – at Stortinget alltid skal ha anledning til å vurdere hvordan fellesskapets ressurser skal anvendes. Jeg bare ser at Arbeiderpartiet i kompaniskap med Fremskrittspartiet og med Senterpartiet på slep ønsker å svekke denne muligheten, samtidig som man presterer det kunststykke å presentere utad et bilde av at Stortinget systematisk ønsker å svekke Statkraft. Man ønsker å utstyre Statkraft med noen kjempedigre statlige muskler for å være med og konkurrere i utlandet – konkurrere i utlandet uklart under hvilken vignett, under hvilken forretningsidé, på hvilken sektor og på hva slags område, om det er rød eller grønn energi man skal ta fatt i. Mantraet ser ut til å være: La oss utstyre dette selskapet med enormt store statlige muskler.

Faktum er at Stortinget har vært veldig flink til å tilføre selskapet kapital. Hvis man gjør et forsøk på å presentere Stortingets og myndighetenes opptreden som stemoderlig i forhold til Statkraft, tror jeg rett og slett ikke man har tatt seg bryderiet med å se i bøkene og i Statkrafts balanse og Statkrafts regnskaper for å se hvordan bildet egentlig er. Totalkapitalen i Statkraft er i løpet av en fire-femårsperiode nesten fordoblet. Egenkapitalen er i perioden 1999–2003 økt fra 21,5 til 35 milliarder kr, og det er dette forum – det norske storting – som først og fremst har vært med og lagt grunnlaget for at Statkraft har kunnet utvikle seg sånn som Statkraft har gjort. Begrep som «stemoderlig», «vingestekking» osv. må jo for andre selskaper – et hvilket som helst annet selskap i Norge – fortone seg som et merkelig postulat. For det er nesten ikke noe selskap i Norge som har vært vist slik omtanke som nettopp Statkraft. Jeg tror, slik som situasjonen er i dag, at det vil være et riktig prinsipp at Stortinget skal ha anledning til å fastsette utbytte i et statlig foretak som Statkraft.

La meg også bare tilføye at på tross av det som vil komme i innlegg etter undertegnede, bør ikke de neste talerne helt glemme at Statkraft for 2004 tross alt får beholde 1 milliard kr av eget overskudd. Vedtak fra 2003 gav Statkraft 4 milliarder kr i ny egenkapital. På ett år har altså Statkraft fått styrket sin egenkapital med mer enn 5 milliarder kr, i tillegg til at selskapet kan frigjøre og har fått frigjort kapital ved salg av eiendeler.

Det synes også å være et paradoks i hvert fall for meg, og det burde det være for andre også, at i tider når media skriver om konkurransesituasjonen i markedet – rett nok har den siste tids hendelser vært på matvaresektoren – er man veldig opptatt av konkurranse. Da ønsker man å delta i konkurranseløpet. Man glemte det da Stortinget behandlet konkurranseloven for mindre enn ett år siden. Opposisjonspartiene, med Fremskrittspartiet som unntak, glemte å bidra til å styrke Konkurransetilsynet økonomisk. Men man fremstiller det som om Statkraft skal få lov å være et unntak. Jeg er ikke sikker på at norske strømabonnenter har den samme delaktighet i denne omtanke. Jeg tror vi skal ta det på alvor når Konkurransetilsynet også har gitt et pålegg om at Statkraft skal redusere sin styrke i Norge, nettopp av hensyn til kundene, til brukerne, til innbyggerne i Norge, slik at vi kan ha et visst snev av konkurranse av hensyn til abonnentene. Jeg tror også at de resultatene som Statkraft har fått lov å levere, viser at man sannsynligvis ikke helt har sjenert seg for å ta seg betalt for sine tjenester.

Det går uomtvistelig frem av aksjeloven § 20-4 at verken Regjeringen eller flertallspartiene på Stortinget foretar noe lovbrudd. Aksjeloven § 20-4 slår helt klart fast at det er eier som fastsetter utbytte i statsforetak. Jeg minner bare om at Statkraft faktisk fra 1996 til 2003 fra Stortinget har fått tildelt hele 17 milliarder kr i ny egenkapital.

Så til slutt: Regjeringen har for fjerde år inngått budsjettforlik. Man har inngått tre av budsjettavtalene med Fremskrittspartiet, og i det fjerde året, for 2004-budsjettet, inngikk man budsjettavtale med Arbeiderpartiet. Det kunne være fristende å si at man var jo med på ferden selv og brøt forutsetningene – da tenker jeg på Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Man gikk langt utover det 50 pst.-tallet man foreslår i dag. Jeg tror at man da var nærmere realitetene og var nærmere det som jeg trodde var et edelt prinsipp. Da satt man midt oppe i situasjonen og vurderte hvordan fellesskapets ressurser skal, bør og kan anvendes. I dag er man ikke i en situasjon hvor man behøver å tenke så veldig over hvor man skal kutte. Hvor i budsjettet skal man kutte hvis man er i en situasjon hvor man må skjære ned med 1,4 milliarder kr?

Helt til slutt vil jeg bare berømme SV for at de er med og sørger for flertall i denne sak. Vi har fått en meget god avtale med SV, som bidrar til at vi etter hvert tar et krafttak – omsider – i Mo i Rana for å bli kvitt 50 pst. av landets kvikksølvutslipp.

Endelig vil jeg be forslagsstillerne kanskje i debatten å sveipe innom om de er kjempefornøyd med Statkrafts jobb overfor norsk prosessindustri. Det er ikke så veldig mye som tyder på at industrien selv, som sitter og forhandler, enten det er i nord, vest eller sør, er så kjempefornøyd med den innsatsen som dette selskapet utøver p.t.

Jeg tar opp mindretallets forslag.

Presidenten: Representanten Ivar Kristiansen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Grethe Fossli (A) [10:39:11]: Det norske storting «stiller dårlig med» Statkraft, sa representanten Kristian-

sen. Men årsaken til dette Dokument nr. 8-forslaget som vi nå behandler, er at det er Regjeringen som har stelt dårlig med Statkraft, og det er Regjeringen som de siste gangene har tatt et utbytte og tilsidesatt vedtak i Stortinget der bl.a. regjeringspartiene var medforlagsstillere. Utbyttepolitikken har vært diskutert gjentatte ganger i Stortinget, og fra flere statsråder har vi fått innrømmelser om at de egentlig synes at det er tatt for stort utbytte, og at man skulle ønske seg et lavere utbytte. Det er det vi i Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet prøver å få til i dag.

Kristiansen tegnet et positivt bilde av Statkraft, og det er jeg enig i. Men internasjonalt har selskapet bl.a. en kapitalrating på BBB+. Dette viser at det ikke står så veldig bra til som man ønsker. Mitt spørsmål er: Er bildet så positivt som det Kristiansen tegner?

Ivar Kristiansen (H) [10:40:44]: Jeg tror alle tall viser at det er nesten ikke et eneste selskap i Norge som er vist slik økonomisk omtanke fra Stortingets side som nettopp Statkraft. Hadde det vært mulig å måle politisk omtanke i prosent, kunne man faktisk ha gjort det i dette spørsmålet. Jeg registrerer bare at da Regjeringen inngikk budsjettavtale for 2004 med Arbeiderpartiet, endte man opp ikke med dagens tall, 78 pst., men med hele 95 pst. utbytte, og sågar med Arbeiderpartiet som drivkraft beholdt man prosenttallet 95, men man klarte altså å skru opp utbyttebeløpet med hele 535 mill. kr mer. Hvis man skal bruke politisk målbar prosenttall, hadde altså Arbeiderpartiet da 45 pst. mindre omtanke for Statkraft enn hva man har i dagens Dokument nr. 8-forslag.

Øystein Hedstrøm (FrP) [10:42:13]: Representanten Kristiansen kan ha rett i at dette er en spesiell sak. Regjeringens syn støttes ikke av noen utenfor dette hus, verken av internasjonale analyseselskaper – Regjeringens utbyttepolitikk etter innfallsmetoden gjør at man får en dårligere kredittrating enn nødvendig – Statkraft selv, fordi Regjeringen ikke følger opp den vedtatte strategien som Regjeringen også var enig i, eller næringslivet, der næringslivets aktører står frem og sier at dette er det kraftselskapet som er dårligst behandlet av sine eiere. Så det er unison utenfor regjeringspartiene og SV at dette ikke er noen heldig politikk.

For å summere opp: Forslaget vil ikke få flertall i dag, og det betyr fortsatt usikre rammebetingelser og en politikk som skiller seg ut i forhold til alle andre energiselskaper i Europa. Regjeringen følger ikke sine egne prinsipper for godt eierskap. Jeg vil spørre representanten Kristiansen om hvorfor han støtter en utbyttepolitikk som skiller seg ut med hensyn til alle andre energiselskaper i Europa.

Ivar Kristiansen (H) [10:43:46]: Jeg tror at når man diskuterer utbyttepolitikk, vil det i en debatt som denne alltid være lurt å ta med seg også de andre kurvene. Det er korrekt, som representanten Hedstrøm var inne på, at sammenlignet med en del europeiske selskaper vil utbytteprosenten være høyere. Men på den annen side er det få selskaper som kan sammenlignes med Statkraft når det

gjelder myndighetenes evne og vilje til å tilføre ny egenkapital. Tallene viser at Stortinget har vært svært flink til å tilføre Statkraft ny egenkapital, og det er få selskaper som kan konkurrere slik i vekst når det gjelder total kapital og egenkapital, som nettopp Statkraft.

For øvrig synes jeg det er en relativt beskjeden dokumentasjon representanten Hedstrøm har når han sier at alle er misfornøyd. Jeg tror at representanten Hedstrøm også skal ta en titt på Konkurransetilsynets rapport når det gjelder Statkrafts dominans, av hensyn til norske forbrukere.

Odd Roger Enoksen (Sp) [10:45:07]: Både i innstillingen og nå i sitt innlegg argumenterer Ivar Kristiansen med behovet for å kunne bruke utbyttepolitikk til å balansere statsbudsjettet og de problemer det medfører når man skal kutte f.eks. 1,4 milliarder kr i statsbudsjettet. Som Ivar Kristiansen sa, det kan være vanskelig nok. Det er jeg selvsagt enig med representanten i. Det problemet kan vel også enhver eier i et privat selskap komme opp i fra tid til annen.

Jeg har imidlertid mer lyst til å ha en ren prinsipiell diskusjon om forholdet mellom styre og generalforsamling i det som er et kommersielt selskap, for vi har valgt å organisere alle de statlige selskapene som kommersielle selskap. Aksjeloven § 8-2 slår fast følgende, med hensyn til beslutning om utbytte:

«Beslutning om utdeling av utbytte treffes av generalforsamlingen etter at styret har lagt frem forslag om utdeling eller annen anvendelse av overskudd. Det kan ikke besluttet utdelt høyere utbytte enn styret har foreslått eller godtar.» – Dette nettopp fordi det er styret som sitter med det forretningsmessige ansvaret.

Hva er den prinsipielle forskjellen på et selskap som staten eier, og et privateid selskap?

Ivar Kristiansen (H) [10:46:35]: Spørsmålet om hva som er den prinsipielle forskjellen, kunne tatt mange interessante vendinger. Det er soleklart at man kan velge å ha det utgangspunkt som representanten Enoksen har, men da velger man ganske galant å se bort fra at fellesskapets allmenne hensyn legges til side. Man velger å se bort fra de krav som selvfølgelig er sunt for selskapet, sunt for Statkraft, at man også skal måle muligheten for å ta det samme ut i avkastning i forhold til risiko av et statlig foretak, et statlig aksjeselskap, som man skal gjøre, og som gjøres, innenfor et privat selskap.

Faktum er, uavhengig av dette, at norske myndigheter har stelt pent med Statkraft. Statkraft har sannsynligvis blitt tildelt mer politisk oppmerksomhet enn noe annet norsk selskap.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Grethe Fossli (A) [10:48:02]: Stortinget har i denne perioden hatt mange runder om Statkraft. Det startet med St.meld. nr. 22 for 2001-2002, eierskapsmeldingen, hvor Regjeringen bl.a. sa følgende om Statkraft:

«Regjeringen ønsker å legge til rette for en god strategisk utvikling for Statkraft SF, samtidig som en klar norsk forankring i selskapet opprettholdes for blant annet å sikre og utvikle kompetansemiljøet.»

Så fikk vi våren 2004 en egen sak til behandling i Stortinget om statens eierskap i Statkraft, og i St.prp. nr. 53 for 2003-2004, Statens eierskap i Statkraft SF, sa Regjeringen følgende:

«Regjeringen mener at Statkraft, som er Europas nest største vannkraftprodusent, skal fokusere på sin kjernekompetanse i selskapets videre utvikling. Statkraft skal være et kommersielt foretak som konkurrerer på like vilkår med andre kraftprodusenter. Regjeringen legger til grunn for statens eierstrategi at Statkraft skal konsentrere seg om å drive lønnsom produksjon og handel med fornybar energi, men med anledning til å drive virksomhet som står i naturlig tilknytning til dette.»

Saken ble ferdigbehandlet i juni 2004. I forbindelse med behandlingen var bl.a. utbyttepolitikken et hett tema, og det endte med at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet la fram følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen legge aksjelovens normalregler til grunn ved fastsettelsen av utbytte fra Statkraft SF.»

Dette innebærer bl.a. at det er selskapets styre som skal fastsette utbytte, basert på en analyse av selskapets situasjon og muligheter framover.

SV fremmet i den samme debatten følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen som hovedregel å sørge for at utbytte fra Statkraft i gjennomsnitt skal ligge på 50 pst. innenfor en ramme på 5 år.»

Vi i Arbeiderpartiet, samt Senterpartiet, la i innstillingen til Ot.prp. nr. 63 for 2003-2004 inn et forslag om å endre statsforetaksloven § 17 og aksjeloven § 20-4 pkt. 4. Dette ville ha medført at utbytte fra Statkraft reguleres av aksjelovens normalregler.

Signalene fra Stortinget kunne ikke vært tydeligere. Samtlige partier hadde på en eller annen måte fortalt Regjeringen at det nå var på tide å endre utbyttepolitikken overfor Statkraft.

Knappe fire måneder etterpå la Regjeringen fram sitt forslag til budsjett for 2005, hvor de bl.a. hadde følgende formulering: Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at «Stortingets vedtak nr. 465 for 2003-2004 om å legge aksjelovens normalregler til grunn ved fastsettelse av utbytte fra Statkraft SF oppheves» – jf. forslag til vedtak XIII.

Som jeg har illustrert tidligere i mitt innlegg: Vedtaket som vi fattet i juni 2004, var et resultat av en lang og grundig behandling i næringskomiteen og i Stortinget. Allikevel forsvinner prinsippet med et pennestrøk noen måneder senere.

Alle næringsdrivende i Norge og vi politikere snakker om viktigheten av å være forutsigbare, at vi fører en forutsigbar næringspolitikk. Men hva gjør Regjeringen rundt neste sving? De tverrvender og gjør stikk motsatt av det Stortinget har vedtatt. Er det rart at vi av og til får stortingsregjereri?

Da vi behandlet eierskapsmeldingen, var også hovedfokuset på forutsigbarhet og en god statlig eier. Det som vi her ser fra Regjeringens side, er ikke godt eierskap.

Det er håpløst for dem som er satt til daglig å lede en bedrift, når forutsigbarheten er så til de grader borte. Hvordan skal et selskap kunne legge en strategi og tenke langsiktig når de ikke selv har hånd om det finansielle grunnlaget for selskapets drift over lengre tid?

Næringskomiteen besøkte Statkraft 10. februar i år, og overskriften for møtet var «Et verdiskapende Statkraft – Fokus på konkurransefortrinn og forretningsmuligheter».

Vi ble presentert for et Statkraft med visjoner og planer for tiden framover, hvor stikkordene for 2005 og framover var konkurransefortrinn og forretningsmuligheter. Man ønsket anskaffelse av regulerbar og miljøvennlig kapasitet, utvikling av vindkraft og ny fornybar energi og utvikling av norske eierposisjoner.

Men forutsetningene for en videre verdiskaping mente de var at selskapet har

- en hensiktsmessig organisering
- gode kraftverk med den beste reguleringsevnen
- kompetanse innen vanddisponering
- handelserfaring med god risikohåndtering
- strategiske eierposisjoner

Dette var forutsetninger som de mente at de allerede hadde og var godt fornøyd med, men de manglet følgende:

- forutsigbarhet med hensyn til utbytte
- gasstilgang og kompetanse innenfor dette området

Det siste skal vi ikke diskutere i dag, men det er altså utbyttepolitikken som nå igjen er i sentrum.

Når vi er ute og diskuterer næringspolitikk, sier vi ofte at vi skal satse på det vi er gode på, og det som er naturlige ressurser her i landet. Kraftproduksjon er et av de områdene. Det er vi gode på, og det har vi naturlige ressurser til. Men satser vi der vi kan? Nei, det gjør vi ikke.

Statkraft skal konkurrere på lik linje med andre kraftprodusenter, sier Regjeringen. Hvordan står det så til med de andre konkurrentene?

Vattenfall i Sverige utbetalte et utbytte på ca. 25 pst. i 2003, Fortum i Finland et utbytte på ca. 45 pst., E 2 i Danmark et utbytte på ca. 35 pst. og E.ON i Tyskland et utbytte på litt under 30 pst., mens Statkraft i Norge altså utbetaler et utbytte på ca. 95 pst. Dette er vel ikke å konkurrere på like vilkår!

Så sier statsråd Brende når han nå hører på meg: Men så har flertallet i Stortinget tilført Statkraft penger. Ja, det er riktig, og det er et resultat av den kraftige utbyttepolitikken. Men så sier Høyre-siden videre: Men Arbeiderpartiet har også brukt Statkrafts utbytte som saldering. Ja, det er også riktig, om ikke så høyt som de andre de siste årene. Og det var regjeringen Stoltenberg som første gang fremmet et forslag om å regulere utbyttepolitikken.

I mitt innlegg har jeg brukt tid på å se på tidligere behandlinger i Stortinget når det gjelder Statkraft, dette fordi det Dokument nr. 8-forslaget vi i dag behandler, er et resultat av at Regjeringen neglisjerer og setter til side tidligere vedtak.

Selv om vi har skiftet statsråd i Nærings- og handelsdepartementet siden vi behandlet St.prp. nr. 53 for 2003-2004, Statens eierskap i Statkraft SF, kommer de to fra samme parti, og de var også den gang i samme regjering, om enn i andre ministerposter. Vi burde derfor kunne stole på at de følger opp Stortingets vedtak.

Årsaken til de mange debattene omkring statlig eierskap i Stortinget er ganske innlysende. Det går et skille mellom regjeringspartiene og opposisjonen på dette området. Det dreier seg ikke bare om utbyttepolitikken, men også om andre sider ved statlig eierskap. Men det som alle burde være enige om, er at de statlig eide bedriftene skal være gode og sterke bedrifter og med en eier som er forutsigbar og vil noe med selskapet.

For Statkraft sin del, som opererer i kraftmarkedet, er det viktig med en finansiell styrke. Kraftmarkedet er preget av store prismessige svingninger, og energibransjen er svært kapitalkrevende. Evnen til å betale gjeld vil være avgjørende for utviklingen av selskapet. «Kredittrating» er et ord som går igjen når dette diskuteres. I dag er Statkrafts kredittrating ikke god nok, den er på nivå BBB, mens selskapets ledelse har lagt til grunn et nivå på A. De mener det er nødvendig for å sikre en god framtidig utvikling av selskapet. En god kredittrating er viktig også for at de skal kunne ha en tilfredsstillende adgang til lånemarkedene og konkurransedyktige betingelser på låneopptak. Det er et kvalitetsstempel som muliggjør inngåelse av langsiktige kontrakter, og det gir et begrenset behov for garantistillelse knyttet til krafthandel.

Det er mye mer en kunne ha sagt i denne saken, men bare kort en liten visitt til SV, som igjen overrasker oss med å gå sammen med Høyre-siden i denne saken. SV, som ved behandlingen av St.prp. nr. 53 for 2003-2004 fremmet forslag om at utbytte som hovedregel skulle være 50 pst., går nå sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti ikke bare i vedtaket, men også stort sett i argumentasjonen. Det er ikke første gang vi ser at SV bruker statlige bedrifter i en hestehandel med regjeringspartiene, men jeg må si, uten at jeg kjenner avtalen, at det er overraskende at de igjen har gått på en avtale hvor de tydeligvis skal få noe igjen i forbindelse med revidert budsjett. De må ha en veldig tillit til den sittende regjeringens næringspolitikk, og det er trist å registrere.

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ivar Kristiansen (H) [10:57:44]: Faktum er at Statkraft i løpet av en ettårsperiode har fått styrket sin egenkapital med hele 5 milliarder kr. Det fremkommer jo ikke akkurat svært tydelig i representanten Fossllis innlegg.

Men Regjeringen inngikk et budsjettforlik for 2004-budsjettet med Arbeiderpartiet. Her var forslaget om utbytte fra Statkraft på 95 pst. Etter krav fra Arbeiderpartiet ble utbyttensnivået fra Statkraft økt med hele 535 mill. kr. Var Arbeiderpartiets krav, etter representanten Fossllis

mening, et godt eller et dårlig eksempel på begrepet «eierskapspolitikk»?

Grethe Fossli (A) [10:58:58]: Det er klart at når man allerede hadde gått så høyt som man hadde gjort på Statkrafts utbytte, var det et dårlig signal fra starten av. Vi kunne jo ønsket oss allerede den gang at man kunne ha redusert det. Men vi kjenner alle til den situasjonen med budsjettforlik. Dette er jo en av årsakene til at vi nå fremmer de forslagene vi fremmer – at man skal få en forutsigbarhet som Statkraft har etterlyst hver gang man har jobbet med budsjettene i Stortinget. Vi har innsett at det man har gjort tidligere, ikke har vært særlig lurt, og fremmer derfor et forslag, slik vi har gjort nå.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:00:01]: Stortinget vedtok for bare åtte måneder siden at styret i Statkraft skulle fastsette utbyttet for selskapet. Dette ble støttet også av regjeringspartiene. Under debatten om Statkraft den 14. juni i fjor sa daværende næringsminister Ansgar Gabrielsen fra Stortingets talerstol:

«Jeg merker meg videre at Stortinget i dag vil be Regjeringen legge aksjelovens normalregler til grunn for fastsettelse av utbytte for Statkraft.» ... «Jeg vil, som alltid, på beste måte søke å følge opp de vedtak Stortinget fatter.»

I Nærings- og Handelsdepartementets proposisjon for inneværende år foreslår Regjeringen, tre måneder etter at det ble vedtatt, å oppheve Stortingets vedtak om å legge aksjelovens normalregler til grunn for fastsettelse av utbytte. Dette var Grethe Fossli inne på, men det er viktig å understreke det atter en gang fra en annen opposisjonspolitiker.

Dette viser med all tydelighet at man ikke kan stole på Regjeringen. Selv et stortingsvedtak med et meget bredt flertall blir forsøkt endret før det er satt ut i livet. Dette har ikke bare med etikk og moral å gjøre, men betyr også at de som blir berørt av denne typen vingling, vanskelig kan legge en langsiktig strategi for utviklingen. Det dreier seg her om landets største energiselskap for ren energi.

Statkraft er ett av de mest verdifulle selskapene vi har i landet, og hver norsk borger har en eierandel på anslagsvis 20 000 kr. Staten som eier har gjennom mange år handlet på en måte som har redusert selskapets mulighet til å nå de mål Stortinget har bestemt. Vi har gjennomgående sett en uforutsigbar og kortsiktig utbyttepolitikk der Statkraft har blitt fratatt muligheten til å oppnå sitt potensial for verdiskaping. Det er en verdiskaping som ligger til grunn for hvilke verdier fellesskapet har til fordeling. Denne typen mishandling gjør det nærmest umulig å bygge opp den slagkraften som er nødvendig for å hevde seg i det nordeuropeiske markedet, noe selskapet er pålagt av et bredt flertall på Stortinget.

Når det fastsettes en utbytteprosent på 78, og på over 90 de tre forutgående år, snakker vi om intet mindre enn en årelating av Statkrafts verdier og om en politikk som

ligger fjernt fra alle konkurrentland i Europa, som gir sine selskap på kraftsiden betydelig større muligheter.

Intensjonen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Framskrittspartiet med forslaget om en endring i lov om statsforetak er nettopp å gi Norges ledende selskap på ren energi en forankring i lovverket for sikker og forretningsmessig drift. Staten som eier må akseptere et utbyttensnivå som styret finner forsvarlig ut fra selskapets finansielle stilling og strategiske ambisjoner.

I Høyre og Kristelig Folkepartis merknader i innstillingen understrekes det at «høye utbyttekrav sørger for kapitaldisiplin og styrket eierkontroll ved at større investeringsprosjekter må bringes frem for eier». Jeg vil minne om at staten, som en betydelig eier i norsk næringsliv, har redegjort for hvordan den vil utøve sitt eierskap. Staten har bl.a. i forbindelse med St.meld. nr. 22 for 2001-2002, Et mindre og bedre statlig eierskap, uttalt at den i utøvelsen av sitt eierskap ønsker å legge til grunn alminnelig aksepterte prinsipper for god eierskapsutøvelse, slik at både selskapene det gjelder, og staten som eier har tillit i markedet. Dette vil bidra til en forutsigbarhet som er en forutsetning for tillit. Det er således utformet ti prinsipper for godt eierskap som er basert på hvordan staten vil opptre som eier, og hva staten forventer av selskapene. Det følger av disse prinsippene at staten har til hensikt å ivareta de nødvendige styringsbehov gjennom vedtekter og utøve sin eierinnflytelse gjennom generalforsamlingen. Argumentet overfor Statkraft om at med dagens utbyttepolitikk sørger eier for kapitaldisiplin og styrket eierkontroll ved at større investeringsprosjekter må bringes frem for eier, er således ikke i tråd med den arbeidsdelingen staten selv skisserer skal være mellom styre og eier.

Som kjent er det i henhold til aksjelovens normalregler styret som har ansvaret for å legge frem forslag om utbytte for generalforsamlingen. Den kan ikke vedta et høyere utbytte enn det styret har foreslått. For alle aksjeselskap gjelder at eier står fritt til å bytte ut medlemmer i styret dersom styret ikke lenger har eiers tillit. Gjennom aksjelovens normalregler er eier allerede sikret stor grad av kontroll. Ytterligere eierkontroll kan vanskelig håndheves uten at det medfører brudd både på aksjelovens normalregler om forholdet mellom eier og styre samt statens egne prinsipper for godt eierskap.

Regjeringspartiene og SVs medlemmer i komiteen fremhever i en merknad i innstillingen at statseide selskaper trenger aktive eiere. Når det av ulike politiske grunner ikke er ønskelig å bringe private eiere inn i de statseide selskapene, tilsier dette at staten bør ivareta mulighetene for å fastsette utbyttet, mener dette flertallet.

Jeg vil minne om at Regjeringen i St.prp. nr. 53 for 2003-2004 om statens eierskap i Statkraft tilkjennegav sin støtte til den strategi som styret og ledelsen i Statkraft har utarbeidet. Dette er en strategi som reflekterer at selskapet driver i en bransje som fortsatt preges av restrukturering både nasjonalt og internasjonalt. Når staten som eier har godkjent en strategi som inkluderer både norsk konsolidering og en viss vekst, betyr det at egenkapitalen i Statkraft må reflektere dette. Det vi opplever i praksis, er et kortsiktig hensyn til inntektssiden i statsbudsjettet som reduserer

handlingsrommet for selskapet kraftig. Et svært høyt utbyttensnivå over tid vil således redusere Statskrafts utviklingsmuligheter og langsiktige verdiskaping. Det er det ingen tvil om. For Norge kan dette bety at landet reduserer muligheten for å videreutvikle en industri som har vært en vesentlig drivkraft i utviklingen av landet, fordi en videre utvikling fordrer aktiviteter internasjonalt. Parallellen til Norsk Hydro og Statoil kan tjene som illustrasjon. Disse selskapene har behov for å være etablert i store markeder, større enn det norske, for å sikre fremtidig kompetanse, utvikling og inntjening. Dersom disse selskapene skulle betalt utbytte i øvre kvartil, som det heter, ville en internasjonalisering ikke vært mulig.

Videre har Statkraft planer om opprusting og utvidelse av egne kraftverk, investeringer i småkraftverk, vindkraftanlegg og nye, fornybare energikilder både i Norge og internasjonalt. I Norge er Statkraft ledende og har betydelig kompetanse og prosjekterfaring. Statkraft satser også på FoU innen miljøvennlig energiteknologi som hydrogen og tidevann. Denne typen investeringer krever lang tids horisont med hensyn til avkastning og lønnsomhet. Det vil derfor være denne satsingen som vil stå i fare for bli nedskalert hvis man har en uforutsigbar utbyttepolitikk. Eierpolitikken kan derfor sies å gå i feil retning med hensyn til å ivareta den miljømessige profil som Regjeringen selv legger så stor vekt på.

For Fremskrittspartiet er det derfor uforståelig at Høyre, som det dominerende parti i Regjeringen, ikke ønsker å følge opp løftene om å innføre aksjelovens normalregler for Statkraft. Dette bryter ikke bare mot tidligere stortingsvedtak, men også mot Regjeringens konklusjoner i flere offentlige dokumenter om godt eierskap. Når det argumenteres med at Statkraft relativt hurtig kan tilføres kapital fra eier, er ikke det riktig. Alle med kjennskap til politiske beslutningsmekanismer generelt og statens håndtering av eierskap i Statkraft spesielt vet at dette ikke er riktig. Når selskapet har søkt om ny egenkapital fra eier, har det gjennomsnittlig gått over 12 måneder før man har fått svar. Det sier seg selv at det ikke er mulig å avvente en såpass lang søknadsprosess knyttet til hvert enkelt prosjekt. I kraftbransjen, hvor det er en rivende utvikling, er det spesielt viktig raskt å kunne respondere på de forretningsmulighetene som oppstår. En mulig kapitaltilførsel fra eier langt inn i fremtiden vil være sterkt konkurransebegrensende og sette Statkraft på sidelinjen.

Det er også en stor skuffelse og uforståelig at SV, som ønsker et sterkt, statlig Statkraft og et gjennomsnittlig utbytte på 50 pst., selger sine ideologiske prinsipper. SV er blitt et hestehandelparti hvor en konsekvent næringspolitikk blir underordnet populistiske avtaler med en Høyre-dominert regjering. Det er ikke første gangen. Siste prinsipp ble solgt for 30 mill. kr, og offeret var Statkraft, som nå må regne med en uforutsigbarhet som ingen andre selskaper i landet har. Sannheten er at SV bidrar til å bringe statlig eierskap i vanry. Det siste kompromisset SV har inngått med regjeringspartiene, sikrer staten mulighet til å fortsette å ribbe Statkraft hvert år. Jeg synes ikke det er noe rart at LO nekter å støtte en SV-er som næringsminister i en eventuell rød-grønn regjering.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Silja Ekeland Bjørkly (H) [11:10:17]: Fremskrittspartiet kaller seg et liberalt parti og har historisk sett alltid vært skeptisk til dominerende markedsledende aktører. Sist har vi sett det gjennom Fremskrittspartiets ønske om å skille TINE i to deler og redusere deres markedsrett. Samtidig vil altså Fremskrittspartiet styrke en så dominerende aktør som Statkraft. Statkraft er faktisk så stort at Konkurransetilsynet sier at de ikke kan bli særlig mye større i Norge. Det betyr at de i så tilfelle må kjøpe seg opp ute, kanskje både i atomkraftverk og i kullkraftverk, uten at jeg har inntrykk av at det bekymrer Fremskrittspartiet nevneverdig mye.

Jeg vil også minne om at Fremskrittspartiet i sine egne budsjetter så vel som i forliket med regjeringspartiene har benyttet utbyttet fra Statkraft. Spørsmålet mitt blir da: Hvorfor har Fremskrittspartiet støttet den utbyttepolitikken som de er så fryktelig mye imot i dag?

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:11:29]: Det er riktig, som representanten Silja Ekeland Bjørkly sa, at vi er et liberalistisk parti med sunn fornuft og for folk flest. En splitting av TINE for å oppnå større konkurranse på fordelingssiden for melk er en fornuftig politikk. Det er også en fornuftig politikk at Statkraft får forretningsmessige betingelser. Altså: Det er når man er i en investeringsfase at styret får fullmakt og kan legge opp en strategi. Jeg husker i fjor vår da Terje Vareberg, daværende styreformann i Statkraft, møtte i komiteen. Han fortalte hvilke verdiskapingsmuligheter Norge så desidert gikk glipp av ved å ha en utbyttepolitikk etter innfallsmetoden, som Regjeringen og SV står for.

Så konkret til budsjettet, tiden går fort: Vi støttet Regjeringens budsjett subsidiært. Vi hadde vårt eget primære forslag, som ble nedstemt. I det forslaget hadde vi et langt lavere utbytte for Statkraft enn det som ble vedtatt.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Inge Ryan (SV) [11:12:44]: Jeg registrerer at representanten Hedstrøm sier at hans parti, Fremskrittspartiet, er partiet for sunn fornuft. Det betyr antagelig at vi må få en sak til Stortinget der vi definerer fornuften. Det tror jeg kan være nødvendig, så vi vet hva det består i.

Så til Statkraft og den saken vi har fått oss forelagt i Stortinget i dag. For SV handler dette om én ting, det handler om politisk styring over Statkraft. SV mener at det er viktig at vi fortsatt har en sterk politisk styring over kraftsektoren i Norge, og Statkraft er jo flaggskipet i den sammenhengen. Over 50 pst. av all vannkraften vår er samlet i selskapet Statkraft. Når vi vet at her snakker vi ikke om et hvilket som helst selskap – vi snakker altså om vannkraftressursene våre, som gjennom mange år har vært fundamentet for bygging av velferdssamfunnet – skulle det bare mangle at vi ikke hadde politisk styring over et så viktig selskap. Det er viktig økonomisk, men

det er også viktig i forhold til hvordan vi forvalter en del av vår natur.

Så kan man si at Statkraft bør få mer penger eller mindre penger. Ja, det kommer an på hva Statkraft har tenkt å bruke pengene til. Det er også en politisk avveining. SV kunne godt ha tenkt seg å gi Statkraft mer penger å rutte med dersom de hadde gjort en del valg som var riktige i forhold til miljø. Hvis Statkraft hadde vært opptatt av særlig å satse på ny fornybar energi i forhold til vind, bioenergi, bølgekraft og en rekke andre nye måter å få til kraft på, kunne vi ha vært positive til at Statkraft kunne få beholde mer av overskuddet til å gjøre den jobben. Men når vi i møte med Statkraft får beskjed om at deres strategi for framtida er å satse på forurensende gasskraftverk og gass i Tyskland, syns ikke vi at det er naturlig at Statkraft skal få penger til det. Forurensende gasskraftverk er vi sterkt imot, fordi det er med på å ødelegge miljøet. Det er med på å ødelegge miljøet for framtidige generasjoner. Derfor syns ikke vi at Statkraft skal få penger å bruke på den type formål.

Vi syns heller ikke det er noen god idé at man skal engasjere seg sterkt i en gassatsing i Tyskland. Begrunnelsen for det er at da vil Statkraft uansett bli liten, og vi tror at hvis man går inn tungt i en satsing på gass i Europa, vil man etter hvert få behov for industrielle partnere, fusjoner, delprivatisering osv. Derfor har SV sagt at vi ønsker ikke at Statkraft skal få lov til å bestemme utbyttet sitt sjøl. Det er ikke noen ny politikk fra SVs side. Det har vi ment hele tida. Vi har alltid hatt det synet at Statkraft skal styres politisk. Vi har alltid ment at utbyttet skal besluttes av Stortinget. Men så sa vi, under en behandling for snart et år siden, at som hovedregel ønsker vi at man skal følge aksjeloven, at den skal legges til grunn. Ja, som hovedregel, men da må man legge føringer for eieren om hva man skal bruke pengene til. Når vi da får tilbakemelding om at man har tenkt å bruke penger på forurensende gasskraftverk og gassatsing i Tyskland, er det ikke interessant for oss å følge den hovedregelen, for da går vi i feil retning.

Så er det blitt brukt sterke ord av representanten Hedstrøm, men også av representanten Fosli, om at det har foregått en hestehandel osv. Det har overhodet ikke foregått noen hestehandel. SV har fått igjennom det standpunkt som vi alltid har hatt. Vi har hatt det samme synet i saken siden jeg kom på Stortinget for snart fire år siden, og vi har fortsatt det synet. Men det er klart at når det kommer opp en ny, viktig kraftsak i Stortinget, bruker vi handlingsrommet for å se om det er mulig å få til noe i kjølvannet av en slik sak. Vi har spilt med alle partiene for å se om det er mulig å få til noe annet på kraftsida, i forhold til industrikraft, eierskap, formålsparagrafer osv. I den jobbingen, som jeg kaller for politisk arbeid og ikke hestehandel, har vi faktisk klart – i lag med Regjeringen – å få til enighet om at det er fornuftig å satse på kvikksølvrensing i Mo i Rana. Det er fornuftig å komme i gang med et program for miljøteknologi. Det er vi veldig glad for. Men det er overhodet ikke noen hestehandel. Det er politisk arbeid, som er den jobben vi er satt til å gjøre her på huset.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe Fosli (A) [11:17:56]: Representanten Inge Ryan åpnet med å si at dette handler om politisk styring over Statkraft, at Statkraft er fundamentet for vannkraft i Norge, at de ønsker en politisk påvirkning av hva Statkraft skal bruke pengene sine til, og at det er derfor de ikke blir med på forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Han argumenterer videre med at årsaken til at de ikke er med, er at Statkraft satser på gasskraftverk og gass i Tyskland. Men det er jo ikke slik at det er Stortinget som forteller Statkraft hva de skal satse på, og hva de ikke skal satse på. Det er jo Statkraft selv som finner ut hvor de skal handle, og hvor de skal utvide, så lenge de holder seg innenfor de regler og de prinsipper som er satt av Stortinget. Så dette er en «ja takk, begge deler»-politikk som er merkelig. Når Ryan sier at han ikke har hestehandlet, har han da vitterlig brukt det han selv kaller «handlingsrommet». Er ikke det riktig?

Inge Ryan (SV) [11:19:07]: Det er en forskjell på Arbeiderpartiet og SV når det gjelder dette med politisk styring. Grethe Foslis parti, altså Arbeiderpartiet, har vært den største eksponenten for avpolitisering av Norge de siste 20 årene. Man har jo så å si avpolitisert det organet vi er i nå – Stortinget har blitt mer en meningsytter enn en beslutter. En rekke selskaper, Telenor, Statoil og andre, har Arbeiderpartiet gått i spissen for å avpolitiserer, slik at politikere ikke skal ha styring over dem. Men det er SV uenig i. Vi ønsker faktisk å ha politisk styring over en del av de viktige, strategiske selskapene for landet. Særlig når det gjelder naturressurser og infrastruktur, syns vi det er viktig at landets nasjonalforsamling har politisk styring og kan gi klare politiske signaler. Men jeg registrerer at Arbeiderpartiet ikke bare mener det, men i tillegg har avpolitisert store deler av disse virksomhetene.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:20:25]: Under nærings- og handelsministerens ansvarsområde har SV i denne stortingsperioden vært den Høyre-dominerte regjeringens sterkeste støttespiller utenfor budsjettforlikene. Denne gangen gjelder det Statkraft, og i bytte får SV 30 mill. kr til et kvikksølvrensaneanlegg ved Fundia. Vi har mange andre eksempler, og jeg skal ta noen. Særlig gjelder det SND Invest. Det var noe av det beste offentlige virkemiddelapparatet, og også der solgte SV sin ideologi, helt igjennom. Det ble solgt til den øverste finanselite for flere hundre millioner kroner under takst, og jeg gjentar, stikk i strid med SVs ideologi.

Man hjalp også Regjeringen med å stoppe en utredning om hvordan man kunne bruke statens kapitalstyrke til å beholde industrikompetanse på norske hender, beholde eierskap på norske hender. Betalingen var 800 mill. kr til fond i næringssvake strøk som ennå ingen har funnet bruken til. Føler SV seg bekvem med å være den Høyre-dominerte regjeringens sterkeste næringspolitiske medspillere?

Inge Ryan (SV) [11:22:06]: SV føler seg bekvem når vi oppnår resultater som er i samsvar med vår politikk. Da er vi fornøyd. Hvilket parti vi samarbeider med for å få de

resultatene, kan variere en del. Men det er riktig, som representanten Hedstrøm sier, at i denne perioden har vi i noen sammenhenger klart å få igjennom store deler av vår politikk i samarbeid med regjeringspartiene, og det er vi veldig godt fornøyd med, for det kommer en del til gode.

Det at vi har fått en ordning med fond til næringsssvake områder, er viktig for et distriktparti som SV. Det at vi nå har fått til dette ved Fundia, er egentlig ingen hestehandel, og jeg gjentar at vi ikke har endret syn i det hele tatt i denne saken her. Det er noe som har kommet i kjølvannet av denne saken fordi vi har drevet politisk arbeid. Det er ingen form for hestehandel som har skjedd i den saken.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:23:15]: Nå er det jo vanligvis Senterpartiet som blir anklaget for å være hestehandlerpartiet. Men når den type direkte koplinger, som Ivar Kristiansen her presenterte, mellom denne saken og de 30 mill. kr til Fundia blir framsatt fra Stortingets talerstol, ville man jo i en del andre sammenhenger ikke nøle med å ta fram begrepet «kjøpt og betalt». Jeg skal ikke påstå at SV er det i denne saken. Men å prøve å gjøre det til noe annet enn det det er, synes jeg ærlig talt man skulle holde seg for god til.

Jeg er enig med representanten Inge Ryan i én ting, og det er at på en del områder burde man ha en sterkere politisk styring enn det vi har valgt å beholde. Dessverre har også SV bidratt til å avpolitiserer f.eks. Telenor gjennom å støtte den avpolitiseringen som skjedde i 1996.

Det som er mitt spørsmål til Inge Ryan, er imidlertid: Når Inge Ryan sier at man skal styre selskapet gjennom utbyttepolitikken ved ikke å gi selskapet kapital til å satse på områder som man ikke skal satse på, er jeg enig i det, men mener ikke også Inge Ryan at selskapet først og fremst skal styres gjennom forretningsplaner og gjennom strategiske planer som eierne har beslutning over, og at styret deretter skal ha i oppdrag å gjennomføre de forretningsplaner og de strategier som eierne trekker opp, og at man da skal ha kapital til å gjennomføre de planene?

Inge Ryan (SV) [11:24:36]: Jeg er enig med representanten Odd Roger Enoksen i at når man vet hva man vil med Statkraft, skal styret få lov til å styre etter de signalene som er gitt. Men de signalene mener jeg skal komme fra det øverste organet, fra storting og regjering. Jeg mener at Stortinget skal ha anledning til å si klart og tydelig hva man ønsker med Statkraft. Det som Statkraft sjøl har lagt fram som ambisjoner for de neste årene, er en satsing på gasskraftverk og gass i Europa. For SV er det en strategi som vi ikke synes er god. Derfor synes ikke vi det er riktig at de skal få tilslutning til den strategien. Hvis man derimot kommer med en strategi som vi synes er god, som vi synes er fornuftig av Statkraft som et selskap som skal satse på ren energi, kan det godt hende at vi i forbindelse med et statsbudsjett sier at vi synes at Statkraft må få mer penger, for det er en så viktig jobb de skal gjøre for landet, for miljøet og for selskapet.

Presidenten: Replikkordskiftet er slutt.

Einar Steensnæs (KrF) [11:25:55]: Forslaget fra komiteflertallet går generelt på alle statsforetak, men det er jo uenigheten om utbyttepolitikken for Statkraft som ligger bak forslaget som fremmes, og da handler det om store verdier og om viktige politiske synspunkter.

Statkraft er en stor og viktig aktør i kraftmarkedet, ikke bare målt i forhold til andre kraftselskap i Norge, men også i en nordisk sammenheng. Statkraft SF er blant de tre største kraftprodusentene i Norden.

Statkraft, som er Europas nest største vannkraftprodusent, har unike muligheter til å utvikle selskapet til å bli en ledende, for ikke å si den ledende leverandør av miljøvennlig energi til Europa. Norge er allerede i dag en betydelig leverandør av energi til det europeiske markedet, og Statkraft vil ha en nøkkelrolle i forhold til å ivareta i særlig grad det fornybare segmentet av norsk og europeisk energiproduksjon. Disse store utfordringene gjør det nødvendig å utstyre Statkraft med tilstrekkelig økonomiske muskler for å ivareta disse viktige utfordringene og mulighetene. Jeg viser til statsrådets brev til komiteen der det framgår at Statkraft i løpet av kort tid nå har styrket sin egenkapital med 5 milliarder kr. Utbyttet for regnskapsåret 2004 er på 78 pst. av anslått konsernresultat.

For Kristelig Folkeparti er det viktig at Statkraft har et solid, norsk eierskap fortsatt på veien ut mot nye muligheter i det nordiske og europeiske markedet. Det sikrer en utvikling av det norske kompetansemiljøet samtidig som vi oppnår en tilfredsstillende nasjonal kontroll med dette store selskapet i markedet.

Forslagsstillerne er opptatt av at Statkraft skal ha både forutsigbarhet og en tilfredsstillende egenkapitalbase for sin virksomhet. Det er jeg helt enig i. Dette er viktig. Ikke minst er det en stor utfordring for Statkraft å kunne posisjonere seg i et marked som i dag er preget av stor dynamikk, og der det foregår en omfattende restrukturering av de dominerende aktørene. Både forutsigbarhet og egenkapitalsituasjonen mener jeg er tilfredsstillende ivarettet gjennom den praksis og de ordninger som nå gjelder for selskapet.

Som sagt – Kristelig Folkeparti ser på Statkraft som en meget viktig strategisk aktør i det nordiske energimarkedet. Vi mener at Statkraft på en utmerket måte har tatt vare på de mulighetene som gis til å utvikle selskapet videre. Men det betyr ikke at vi ønsker en økt distanse i forhold til viktige strategiske beslutninger i selskapet videre framover. Et aktivt eierskap fra statens side vil bidra til en bedre eierstyring både når det gjelder balansen mellom driftsøkonomiske og samfunnsmessige hensyn, og i forhold til det å kunne ha de nødvendige muligheter til å innvirke på selskapets investeringer med overordnede strategier og satsinger. Med andre ord: Å abdisere fra en aktiv eierinnflytelse ved å frasi seg retten til å vurdere hva som er et fornuftig nivå på utbytte i Statkraft, mener vi vil gi en dårligere eierstyring og dermed også redusere kapitaldisiplinen i selskapet.

Jeg viser til at Statkraft er tilført betydelige midler i den seinere tid, og har også forvaltet disse midlene svært godt. Det er altså ikke uttrykk for noen misnøye med selskapets disposisjoner som gjør at Kristelig Folkeparti

ikke støtter en endring i loven om statsforetak, men heller det motsatte. Vi ser ingen gode grunner for å endre loven om statsforetak ut fra de erfaringer vi har gjort under den gjeldende praksis og under de gjeldende ordninger. Statkraft har stor forretningsmessig frihet til å foreta strategiske investeringer i samsvar med de mål som er satt for selskapet. Men samtidig sikrer gjeldende praksis også at eieren har de muligheter som en bør ha, til å influere på veivalget når en kommer til viktige veikryss for selskapets videre utvikling, og som vil kunne kreve ny, betydelig kapital. Det bør i slike situasjoner derfor snarere kunne være en styrke for selskapet enn en ulempe at kapitaltilførselen skjer gjennom separate vedtak fra eiers side – altså heller en styrke enn en ulempe, slik flertallet framstiller det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:31:21]: Representanten Steensnæs sier at Statkraft er en viktig strategisk aktør. Det kan jeg være enig i. Allikevel går Kristelig Folkeparti inn for å tappe dette selskapet. Det legges opp til et utbytte i øvre kvartil de nærmeste årene, og dette vil helt sikkert, basert på hva eksperter på området sier, hindre inntjeningen i selskapet. Så mitt spørsmål til Steensnæs blir: Hvilken begrunnelse har Kristelig Folkeparti for å kunne støtte et høyt fast utbytte, uavhengig av bedriftsøkonomiske betraktninger? Man ekskluderer jo styret fra den strategi å kunne legge bedriftsøkonomiske betraktninger til grunn.

Og videre: Da Stortinget behandlet St.prp. nr. 53 for 2003-2004, sa regjeringspartiene helt klart fra om at de ikke ønsket å tilføre selskapet mer kapital i etterkant, som jo regjeringsfraksjonen i komiteen ønsker å gjøre. Hvordan henger dette sammen?

Einar Steensnæs (KrF) [11:32:41]: Stortinget står samlet om den betydningen Statkraft har i det nordiske/europeiske kraftmarkedet. Uenigheten går på selve utbyttepolitikken. Jeg mener at det ut fra de erfaringer vi har med Statkraft, og de betydelige investeringene som er gjort der, også er grunn til å kunne forvente et høyt utbytte.

Det er riktig at for å skape forutsigbarhet er det varslet et utbytte i det øvre kvartil. Det er ikke til hinder for at Regjeringen kan komme til at det bør legges i den nedre delen av det øvre kvartilet. Utbyttet er jo redusert, fra 95 pst., slik det var for 2003, til 78 pst., slik det er for 2004.

Vi mener at kraftmarkedet utvikler seg slik at det ikke er utilbørlig eller skadelig for selskapet – tvert imot – å legge seg på et så høyt utbytte, i tråd med det som er forventet i markedet.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:34:04]: Det er riktig som flere har sagt i debatten i dag, at selskapets egenkapital er styrket med 5 milliarder kr. Det er også riktig at selskapet er tilført en ny egenkapital på totalt 17 milliarder

kr, inkludert aksjekapital. Det er derfor galt å si at selskapet er mishandlet på noen som helst måte.

Det som imidlertid er et problem – som vi alle vet – er at dette er en del av et prokuratorknep som er brukt nettopp for å balansere statsbudsjettet. Dette skaper uforutsigbarhet, som selskapet ikke er tjent med. Utbytte går inn i budsjettindikatorene og hjelper således til å balansere og å avhjelpe finansministerens behov for å ha et budsjett hvor den underliggende utgiftsveksten ikke blir for stor, mens ny egenkapital eller ny aksjekapital er såkalt under streken-penger. Dermed kan man velge å gjøre det på denne måten. Det skaper uforutsigbarhet. Det skaper usikkerhet utad, bl.a. hos de aktørene som skal finansiere dette selskapet.

Det kan selvsagt være riktig å ta ut mer enn 50 pst. i utbytte i perioder. Det kan være like riktig å ta ut mindre enn 50 pst. Det kan sågar være riktig ikke å ta ut utbytte i det hele tatt, men tilføre selskapet ny aksjekapital i enkelte perioder for å styrke det i en fase med store investeringer. Derfor er Stortingets retningslinjer om et normalutbytte på 50 pst. noe som selvsagt kan avvikes i perioder. Det utelukker jeg slett ikke.

Problemet er at aksjeloven legger til grunn at det er styret og ikke generalforsamlingen som utøver det forretningsmessige ansvar. Det bør vi også ta konsekvensen av, på samme måte som vi har gjort det i aksjeloven når det gjelder private selskaper. Der slås det i § 8-2 fast – som jeg har sagt én gang tidligere i debatten – at utbyttet ikke kan fastsettes høyere enn det som styret foreslår overfor generalforsamlingen. Det er nettopp fordi man har tillagt styret et stort forretningsmessig ansvar.

Det er altså eieren som gjennom strategiplaner, gjennom formålsparagrafen for selskapet, osv. fastlegger hva selskapets strategi skal være, hvilke forretningsområder man skal investere innenfor, og hva selskapets ambisjoner skal være. Dette skal eieren ha en oppfatning om. Det er en helt klar eieroppgave. Derfor er jeg uenig med SV i at det er gjennom utbyttepolitikk man skal fastsette eller legge rammen for selskapets virksomhet. Det skal man gjøre gjennom strategiplaner. Derfor ville det ha vært langt bedre om SV hadde bidratt til å legge en strategiplan for selskapet som tilsa at man ikke skulle investere i gasskraft, enn til å sikre 30 mill. kr til renseanlegg i Mo i Rana.

Det er nødvendig å ha en sterkere politisk styring av kraftsektoren enn det vi har hatt de senere år. Det er derfor beklagelig at det er ESA som i størst grad styrer industrikraftpolitikken – i større grad enn vi gjør selv – og legger begrensninger på den. Det er beklagelig at det er Konkurransetilsynet som begrenser muligheten for at f.eks. Statkraft skal kunne opprettholde en høy norsk eierandel innenfor vannkraftsektoren, og at de lokale e-verk som kommer på salg, dessverre i altfor stor grad blir solgt ut. Nå hadde jeg gjerne sett at kommunene i langt større grad hadde valgt å beholde kraftverkene sine enn det de gjør. Men Regjeringens politikk overfor kommunene og innstramningen i kommuneøkonomien har tvunget en god del av kommunene til å selge sine e-verk. Derfor er vi kommet i en situasjon hvor Statkraft også gjennom salg har økt sin egenkapital.

Jeg synes det er sterkt beklagelig at vi i dag ikke har vært i stand til å få flertall for å legge rammer for utbyttepolitikken i statlige selskap som er på linje med det man har i private selskap. Når vi har tatt det skritt å deregulere de statlige selskapene og sagt at de skal drives ut fra rent forretningsmessige forhold, burde vi også lagt rammer som gjør at både kredittinstitusjoner og de som velger å gå inn i styrene i statlige selskaper, har sikkerhet for at de kan drive disse selskapene på samme måte som et hvilket som helst annet privat selskap. Så får Stortinget diskutere rammene for disse selskapenes virksomhet etter forslag fra de ulike regjeringer. Så får også Stortinget etter forslag fra Regjeringen diskutere hva som er et fornuftig utbytte å legge seg på i de ulike selskapene over tid. Men dette skal altså skje etter en anbefaling fra styret, hvor det etter min oppfatning burde vært soleklart at man ikke skulle overprøve det som styret sier er nødvendig ut fra en sunn forretningsmessig førsel.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Inge Ryan (SV) [11:39:19]: Representanten Odd Roger Enoksen sier at det er viktig at Statkraft får samme vilkår som et hvilket som helst annet privat selskap. Men jeg ser ikke på Statkraft som et hvilket som helst selskap. Statkraft har en helt spesiell oppgave i samfunnet, noe som også Enoksen var inne på. De har bl.a. fått tilført store ressurser fra staten gjennom mange, mange år for både å bygge ut og kjøpe seg opp. De har også et helt særskilt ansvar, for vannkraften er et av de viktigste fundamentene i vårt velferdssamfunn. Det er vannkraften vi har brukt til å bygge opp velferden i dette landet gjennom mange år. Derfor har Statkraft en særstilling og er ikke et hvilket som helst selskap.

Ser ikke Odd Roger Enoksen at Statkraft på en måte har en spesiell stilling i det norske samfunnet og ikke kan behandles som et hvilket som helst privat selskap?

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:40:25]: Vannkraftsektoren er definitivt i en særstilling, og dermed er også Statkraft det. Nettopp derfor burde det ha vært opplagt at SV støttet et forslag som innebar at man ikke skulle kunne ta ut et så høyt utbytte i selskapet som det er gjort de senere år. Derfor skulle SV også ha støttet et forslag om innebar at styret skulle ha det forretningsmessige ansvaret, nettopp ut fra den rollen som Inge Ryan nå beskriver at norsk vannkraftsektor og Statkraft skal ha innenfor norsk vannkraftpolitikk. Det ansvaret har vi overlatt til styret. Derfor burde vi også følge styrets anbefalinger på lik linje med det man må gjøre, som jeg sa, i et hvilket som helst privat selskap. Der er det nemlig styret som foreslår, og har kontroll med, hvor stort utbyttet skal være, nettopp for å kunne oppfylle eiernes tanker med selskapet. Inge Ryan og SV vil ikke være med på at vi skal ha de samme retningslinjer for Statkraft, og det forundrer meg.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Statsråd Børge Brende [11:41:55]: Statkraft forvalter i dag en vesentlig del av landets samlede vannkraftressurser, over 40 TWh. Norge er verdens sjette største produsent av vannkraft. Av den samlede produksjonen på over 120 TWh av fornybar energi utgjør Statkraft en stor andel. Slik sett har Statkraft en spesiell rolle, og den rollen som en viktig kommersiell aktør blir enda mer tydeliggjort i forbindelse med den utfasingen av industrikraftkontraktene som Stortinget har vedtatt, og som selvsagt også i de nærmeste årene vil styrke gjeldsbetjeningsmuligheten for selskapet.

Etter min og Regjeringens mening bør Statkrafts store overskudd fortsatt vurderes i forbindelse med at Stortinget gjennom budsjettbehandlingen hvert år foretar en samlet prioritering av fellesskapets ressurser. Det er også slik at Regjeringen i forbindelse med behandlingen av inneværende års budsjett i fjor høst foreslo to romertallsvedtak, som ble vedtatt i denne salen av Stortinget, som fortsatt gir Regjeringen og Stortinget anledning til å fastsette utbyttet. Så hvis noen mener at Regjeringen ikke har forholdt seg til Stortingets vedtak, er ikke det riktig. Det var to stortingsvedtak som vi tok på alvor. Vi foreslo dem opphevet av Stortinget. Stortinget voterte, og det var tilstrekkelig mange representanter i denne sal som stemte for at vedtakene skulle oppheves. Et flertall, bestående av regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, stemte for å oppheve disse to vedtakene. Bare så det er sagt. Vi har iallfall dekning for det i Stortinget.

Så er det slik at når det gjelder utbytte i Statkraft, inn gikk vi en budsjettavtale med Arbeiderpartiet for 2004. Der gikk man inn for 95 pst. utbytte. For inneværende år stemte Fremskrittspartiet subsidiært for en løsning med det vi den gang trodde var 78 pst. utbytteandel. Nå har overskuddet blitt noe større, hvis man forholder seg til det foreløpige resultatet, slik at Statkraft vil beholde 1,1 milliard kr av sitt overskudd inneværende år. Det er derfor ikke slik at dette selskapet årelates. Et selskap som beholder 1,1 milliarder kr av overskuddet og i tillegg er tilført mange milliarder bare de seneste årene, er selvsagt fortsatt et meget robust selskap.

Men det er slik at selskapet, hvis det skal foreta svært store operasjoner nå, f.eks. i europeisk sammenheng, må vurdere om det skal skaffe seg den kapitalen gjennom fremmedkapital, dvs. ved å låne, eller om det må gå til eier og be om en tilførsel av kapital. Det vil eier måtte fremlegge for Stortinget, dvs. at Regjeringen må gå til Stortinget, og så må Stortinget ta stilling til om dette er et prosjekt som Stortinget synes er fornuftig. Jeg synes det er en grei måte å innrette seg på, spesielt tatt i betraktning at selskapet disponerer over 40 TWh med fornybar vannkraft, som er meget spesielt også i europeisk sammenheng. Hvordan dette selskapet som disponerer denne vannkraften, også fremover skal innrette seg i forhold til strategiske allianser o.l., er et viktig spørsmål. Men nå er det jo slik at selskapet, med den utbyttepolitikken som Stortinget har fastlagt, ikke har bundet selskapets handlingsfrihet mer enn at selskapet har gjennomført en rekke oppkjøp og investeringer de senere år. Ikke minst nærings-

komiteen er kjent med at selskapet har gjort betydelige investeringer.

Som jeg nevnte, innebærer høye utbyttekrav overfor Statkraft at man bidrar til at selskapet utøver kapitaldisiplin. Det gir også en styrket eierkontroll ved at større investeringsprosjekter må bringes frem for eier eller alternativt finansieres med fremmedkapital på markedsvilkår.

Jeg er fornøyd med at et flertall avviser dette forslaget i dag, og at Stortinget også i fortsettelsen kan fastsette det endelige utbytte.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe Fossli (A) [11:47:17]: Næringskomiteen har ved flere anledninger i denne perioden diskutert Statkraft, og vi har ved flere anledninger enten hatt besøk av representanter fra Statkraft eller vært på besøk. I samtlige av de dokumenter som jeg har gjemt på – for jeg gjemmer på en del dokumenter – ser vi at ett av ønskene til Statkraft er forutsigbarhet når det gjelder utbytte. Dette svarte Høyre og Kristelig Folkeparti på ved å fremme et forslag i Innst. S. nr. 248 for 2003-2004 hvor de sier:

«Stortinget ber Regjeringen legge aksjelovens normalregler til grunn ved fastsettelse av utbytte fra Statkraft SF.»

Det ble vedtatt av Stortinget med et flertall. Så opphevet Regjeringen dette vedtaket ved siste budsjettbehandling, og det er årsaken til denne debatten i dag. Ser ikke statsråden at han nå på en måte overser sine egne partifellers vedtak i Stortinget?

Statsråd Børge Brende [11:48:42]: Jeg har tilbrakt nok tid i denne salen til overhodet ikke å tørre – og synes selvsagt heller ikke det er riktig – i regjering å oppheve eventuelle vedtak som Stortinget har fattet. Poenget er at hvis Stortinget har fattet et vedtak, forholder man seg lojalt til det vedtaket. Hvis man er uenig i vedtaket og ser at det ikke er fornuftig å gjennomføre det, går man til Stortinget og ber om å få vedtaket opphevet. Stortinget har opphevet det vedtaket som Stortinget fattet i fjor, og det forholder jeg meg til.

Så er det riktig at stabilitet er avgjørende for selskapet. Men for 2004 var det 95 pst. utbytte, i et kompromiss med Arbeiderpartiet. I år er det i underkant av 78 pst. utbytte, i et kompromiss med Fremskrittspartiet. Så når det gjelder stabilitet, kan en si at utbyttegraden i denne sammenheng har gått ned når vi har gått fra Arbeiderpartiet til Fremskrittspartiet som budsjettpartner.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:50:10]: Det er viktig å skille mellom partiens primære budsjettforslag og det man gir subsidiær støtte til, altså Regjeringens. Det var jo Regjeringen som i sine proposisjoner kom med disse negative forslagene angående Statkraft. Det kunne de latt være å gjøre. Men for at vi ikke skal få regjeringsskifte, må kanskje en del partier gi sin støtte til Regjeringen. Kanskje de holder seg for nesa, men de må gjøre det subsidiært. Det er en viktig forskjell.

Jeg vil komme med et spørsmål som gjelder dette med at SV har vært den Høyre-dominerte regjeringens nærmeste støttespiller. Statkraft er jo en viktig sak. Vi hadde dette med SND Invest, der også kontrollkomiteen var kritisk, og også utredningen om hvordan man kunne bruke statens kapitalstyrke. Vi har også andre viktige saker som det ikke blir tid til å ta opp. Men jeg vil spørre statsråd Brende om han føler seg bekvem med at et parti langt ute på venstresiden har vært den viktigste næringspolitiske støttespilleren til denne regjeringen i denne fireårsperioden.

Statsråd Børge Brende [11:51:42]: Nesten hele denne fireårsperioden har det dukket opp påstander om at Samarbeidsregjeringen er en Høyre-dominert regjering. Det er en samarbeidsregjering med et sentrum-Høyre-samarbeid. Men jeg synes at det i dag er ganske effektivt slått tilbake at det skulle medføre riktighet at dette er en Høyre-dominert regjering. Så når man sier at det er en Høyre-dominert regjering med sterk støtte fra SV, har dette – med respekt å melde – nærmest begravet bruken av dette begrepet, for det faller jo bare på sin egen urimelighet.

Når det gjelder bekvemmelighet i forhold til samarbeid med SV, synes jeg vi i denne saken med ulikt utgangspunkt har kommet til samme konklusjon, en fornuftig konklusjon, som gir Stortinget rett til å bestemme utbytte for Statkraft i årene fremover. Også i min forrige statsrådsposisjon samarbeidet jeg med SV fra sak til sak når det var fornuftig, og det synes jeg er greit. En fremtidsorientert og fremtidsrettet næringspolitikk kan vi hente støtte for i ulike partier i Stortinget.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:53:08]: At Regjeringen får støtte fra SV, behøver ikke nødvendigvis bety at Regjeringen er blitt mindre høyreorientert. Det kan bety at SV er blitt såpass pragmatisk at man utnytter det handlingsrommet som Inge Ryan sa var til stede, istedenfor å stå på sine ideologiske prinsipper.

I 2004 var utbyttet i Statkraft helt riktig 95 pst., som statsråden sa. Det ble økt med 585 mill. kr i budsjettforliket med Arbeiderpartiet under behandlingen her i Stortinget. Dette var ikke i tråd med anbefalinger fra styret. Det var heller ikke i tråd med anbefalinger fra generalforsamlingen. Begge to har det overordnede forretningsmessige ansvar. Regjeringen foreslo et lavere utbytte for Stortinget enn det som ble fastsatt gjennom budsjettavtalen. Man fravek altså det forretningsmessige forhold som ble anbefalt.

Hva er statsrådets vurdering av denne måten å håndtere utbyttepolitikk i et selskap på?

Statsråd Børge Brende [11:54:35]: Først til dette sak til sak-samarbeidet med ulike partier i Stortinget. Det viktigste er jo resultatene. Når det gjelder resultatene i næringspolitikken om dagen, er de meget gode. Eksportoverskudd og industriinvesteringer øker. Summen av de forlik som Regjeringen har inngått i Stortinget med ulike

partnere de fire siste årene, har vært bra for norsk næringsliv, og arbeidsledigheten er på vei ned.

Når det gjelder dette som representanten Enoksen nå tok opp, er det ikke riktig at dette utbytteforslaget er i strid med generalforsamlingens vedtak. Det er vel når det gjelder dette styreforslaget at man har kommet til Stortinget med et annet forslag. Det utbytteforslaget som Regjeringen nå har foreslått, og som Stortinget har vedtatt, innebærer en reduksjon i utbytte i forhold til hva som gjaldt for 2004. Statkraft får også beholde 1,1 milliard kr av sitt overskudd, som ikke er en ubetydelig sum.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:56:15]: Det er helt klart at en mindretallsregjering må forholde seg til Stortinget og enkelte partier fra sak til sak. Det er greit nok. Men når dette begynner å tegne et mønster, der det særlig er et politisk parti langt på venstresiden som blir støttepartiet for en Høyre-sentrumsregjering, blir det spesielt.

Jeg vil komme inn på utbyttepolitikken og sammenligne. Statkraft vil fortsatt være en salderingspost og håndteres helt annerledes enn Vattenfall, Sydkraft, E.ON osv. Der er det planer, kapitalisering, kontantstrøm, kostnader og muligheter for egenkapital som avgjør utbyttepolitikken. Jeg kan ikke forstå hva som er tenkningen bak at vi her i Norge skal ha en utbyttepolitikk etter innfallsmetoden, og at det ikke er andre økonomiske og forretningsmessige kriterier som skal være dominerende, og som styret skal ha innflytelse på.

Statsråd Børge Brende [11:57:35]: Når det gjelder de viktigste elementene i en fremtidsrettet næringspolitikk, utformes de i budsjettet. Det er i budsjettet man tar stilling til såkornfond, til skattenivåer, til ulike rammebetingelser for næringslivet. I inneværende år har vi et budsjettforlik med Fremskrittspartiet som legger de viktigste rammene for næringspolitikken. Vi har også tidligere gjort et budsjettforlik med Arbeiderpartiet. Vi har aldri i denne fireårsperioden gjort et budsjettforlik med SV. Jeg tror den nyansen også bør tas med i denne sammenheng.

Statkraft har blitt tilført over 17 milliarder kr i ny kapital siden 1996. Selskapet er robust. Det får beholde minst 1,1 milliarder kr av sitt overskudd i inneværende år. Det har også vist seg å kunne foreta ikke ubetydelige oppkjøp så langt, med den kapitalsituasjonen det er i.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:58:50]: Det er mulig jeg uttalte meg litt uklart. I budsjettavtalen med Arbeiderpartiet ble utbyttet i Statkraft økt med 585 mill. kr i forhold til det som var Regjeringens og dermed også generalforsamlingens forslag til Stortinget. Jeg går ut fra at generalforsamlingen i Statkraft, som er næringsministeren, fikk gjennomslag for sitt forslag i Regjeringen, og at generalforsamlingen og Regjeringens forslag til Stortinget dermed var det samme beløpet, nemlig 585 mill. kr lavere enn det som ble resultatet av avtalen mellom Arbeiderpartiet og Regjeringen. Det var det som var mitt poeng.

Hva synes statsråden om denne måten å behandle et selskap på? Det var ikke begrunnet i det forretningsmessige hensyn til selskapet, men et resultat av et budsjettfor-

lik i Stortinget, hvor man tok hensyn til å balansere budsjettet og ikke til de forretningsmessige forhold i selskapet.

Statsråd Børge Brende [12:00:02]: Først må jeg jo si: Arbeiderpartiet og Senterpartiet har kanskje noe å snakke om i denne saken, for det representanten Enoksen nå sikter til, var budsjettforliket høsten 2003 mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, hvor man bestemte en utbyttegrad på 95 pst. Det ble det tatt stilling til i en generalforsamling på et senere tidspunkt, etter at Stortinget hadde fattet sitt vedtak. Realiteten er jo, med dagens ordning, at det er Stortinget som fastsetter dette. Og når det er Stortinget som fastsetter, vil jo generalforsamlingen, hvor næringsministeren er gitt kompetanse til å representere, ta Stortingets vedtak til etterretning.

Det er det man har bestemt her i dag, at slik skal det være i fortsettelsen.

B e r i t B r ø r b y hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

S a k n r . 2

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om oppheving av lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen (Innst. O. nr. 49 (2004-2005), jf. Ot.prp. nr. 27 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 353)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1–2.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Ivar Kristiansen satt fram et forslag på vegne av Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endring i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak

I

I lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak gjøres følgende endring:

§ 17 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:
I Statkraft SF kan foretaksmøte ikke beslutte utdelt høyere utbytte enn styret har foreslått eller godtar.

II

Loven trer i kraft straks.

Presidenten: Her foreligger et alternativt forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:25 (2004-2005) – om forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Øystein Hedstrøm og Odd Roger Enoksen om lov om endring i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak – bifalles ikke.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti bifaltes forslaget med 40 mot 35 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.09.58)

Presidenten: Da blir det ikke noe å sende Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om oppheving av lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen

Møtet hevet kl. 12.10.

I

Lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen opphevast.

II

Lova trer i kraft frå den tid Kongen fastset.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.